

Előfizetési árak:
 Egyszeri 8 kor., Gólyra 4 kor.,
 negyedévi 2 korona.
 Egyes eszt. ára 16 fillér.
 Hirdetők mértékelt árak szerint.
 A lap megjelenik minden vas-
 tórtkön.
 Felelős szerkesztő:
BRANKOVICS GYÖRGY.

KÖZÉRDEK

Szerkesztőség: Deák-ut. 8.
 Hova a lap szellemi részét illető
 közlemények küldendők.
 Hirdetők visszatérő nem adódnak.
 Kiadóhivatal: István-utca 9.
 Hova a lap anyagi részét illető közle-
 mények az előfizetési pénzek kifizetésé-
 kére küldendők.
 Kiadóhivatal:
FUCHS ANTAL.

PESTMÉGYE SZABADELVŐ KÖZÖNSEGÉNEK HETILAPJA.

Az iparostanoncok képzése és nevelése.

Ujpest, szeptember 22-én.

Nem szükséges példákkal bizonyítani, hiszen köztudomású dolog, hogy minden országban, ahol virágzó ipar létezik, ott nem csak az állam, hanem a mesterek is kiváló gondot fordítanak az iparban alkalmazott segédszemélyzet képzésére és nevelésére.

Nem szükséges országos tekintélyekre hivatkozni, hiszen mindenki érzi, tudja, meg van győződve arról, hogy a magyar ipar, a versenyképességet más országok fejlett és magasfokon álló iparával szemben, csak akkor lesz képes az egész vonalon elérni és megtartani, ha az új iparos nemzedék nevelésének és kiképzésének terén kellő buzgalommal és ügyességgel fáradozunk.

Vezérünkünk szűk keretében nem terjeszkedhetünk ki az iparostanoncok képzésének és nevelésének országos szervezésére és méreteire, mi csak az újpesti iparostanoncok képzésével és nevelésével óhajtottunk ez alkalommal foglalkozni, még pedig azon szomorú oknál fogva, mert az újpesti iparostanoncok kiképzése és nevelése egyaránt fogyatékos s a jövőre nézve éppen nem kecsesítő.

A bizonyítékokat erre nézve, mindenki megszeresheti magának az Ipartestület békéltető bizottságának a tárgyalásain, ahol csaknem minden második panasz tárgyát a mesterek és a tanoncok között felmerült viszály képezi; megszeresheti az ipariskolában, ahol az óramulasztások tömegesek, a szorgalom csekély; megszeresheti az iparostanoncok kézimunkájának évszázó kiállításain, amelyekben 500—600 iparostanonc közül alig állít ki valamit a tanoncok 10%-a s a kiállított tárgyaknak jó hatized része tarthat jogos igényt a dícséretre; megszeresheti végre az utcákon is, ahol nem a csirkefogók, nem a rongyosan, meztelb korbáló naplópók, hanem az iparostanoncok ajkáról hallja az ember a legocsmányább beszédeket.

Hej pedig ha valahol az országban, akkor Ujpesten lehetnének olyan iparostanoncok, akik képzettség és jólneveltség dolgában, mintaképp szolgálhatnának más városok és községek tanonczainak.

A község maga évenként tetemes összeget áldoz iparostanonc iskolájára; az ipariskolai-bizottság a tantestületnek a javát válogatja ki az oktatásukra; a mesterek műhelyeiben, a mai iparpangás mellett is, mindenütt és mindig van anyyi munka, hogy a tanonc gyakorlati kiképzése sehol sem kénytelen szünetelni; végre nincs olyan műhely, amelyben a tanoncznak ne volna alkalma a legfinomabb, a legkomplikáltabb munkától a legegyszerűbb munkáig közreműködni, segédkezni s így

magát a szemlélet és gyakorlat által kiképezni.

Hogy az Iparostanoncok kiképzése és nevelése terén a múltban elért eredmény mindezek dacára nem felelt meg azon áldozatoknak, amelyek az iparostanonc iskolára fordítottak: annak az okait ez alkalommal nem soroljuk föl, pusztá rekriminációkkal a bajokon úgy sem lehet segíteni; kötelességünk azonban iparunk jövőjének az érdekében *a mestereket* arra kérni, hogy tanonczaik kiképzésére és nevelésére fordítsanak nagyobb gondot, mint eddig; ne tekintsek a tanonczot házi szolgának hanem a jövő iparosának, ne tekintsek őt idegennek, hanem saját neveltjüknek, a család tagjának; kedveltsék meg véle jó bánásmóddal, értelmes beszéddel a munkát és azt a kézi ipart, amelyet megtanulni hozzájuk szegődök; ügyeljenek fel testi és lelki épségére; ügyeljenek arra, hogy rossz társaságba ne kerüljön, illetlen, erkölcselen dolgokat a műhelyben ne lásson és ne halljon, hogy az iskolai előadásokat rendszeren látogassa. Ha mindezt megteszik a mesterek, nem lesz rossz tanonczuk, nem szökik meg tőlük, és ha mégis akad olyan, amelyik megzökik, azt engedjék a mesterek futni, ne idézzék a békéltető bizottság elé, ne hozassák karhatalommal vissza, mert az olyan tanoncz nem a becsületes, tisztességes ipari pályára, hanem a javító intézetbe való.

Az olyan tanonczot, a ki a szeretet s a jószág szavára nem hajlik, már nem lehet se bottal, se pofonokkal, se szidalmakkal kiképezni, s aki az ilyen tanonczot mégis arra kényszeríti, hogy iparossá váljék, az a saját mesterségének a tekintélyét ássa alá s az ipar jövőjét mérgezi meg.

Kötelességünk továbbá az *ipariskolai tanítókat* arra kérni, hogy a tanonczok tanítása és nevelése körül fejtsenek ki nagyobb buzgalommal, járjanak el lelkiismeretesebben, mintahogy eddig tették. A tanításra szánt időt tartásuk be pontosan; ne a tanonczok várakozásának a tanítókra, hanem a tanítók a tanonczokra. Az előadásokat kezdjék el pontosan s az elkésett tanonczokat tekintsek óramulasztóknak. Az értelem fejlesztése mellett a tanonczok szívét, lelkét se hanyagolják el. Értessék meg velök, hogy a mesterben nevelő apát kell látni és nem ellenséget; értessék meg velök, hogy a hazának reájuk éppen olyan szüksége van, mint azokra, a kik tudományos pályákra készülnek; hogy a társadalomnak éppen olyan tisztelt s nagyrabecsült tagjai lesznek, mint a vagyoni birtokosai, mint a született főurak, ha szorgalmas, erkölcsös, jellemes iparosemberek válnak belőlük; tanítsák őket önálló és becsületes gondolkodásra, erélyes és tisztességes cselekvésre, határozott de illedelmes fellépésre; kedveltsék meg velök a tantár-

gyakat s ébresszék föl bennük az olvasási kedvet s ez ismeretek utáni vágyat.

Ha mindezt megteszik, a dícséretre méltó eredmény, az elismerés, az erkölcsi jutalom, mely többet ér az anyaginál, el nem maradhat.

Ha tanító és a mester karöltve, lelkiismeretesen és szeretettel képezik és nevelik az iparostanoncokat: akkor iparunk és hazánk jövőjét nem kell féltetni, fel fog mind a kettő virágozni s megfog mind a kettő gazdagodni s a magyar állam és a magyar nemzet teljes önállóságát nem lesz majd képes megakadályozni senki és semmi!

Íme, ilyen fontossággal bír az iparostanoncok képzése és nevelése: ne tessék tehát azt felületesen, vagy önzéssel, önérdékkel mivelni és kezelni, mert aki úgy kezeli s mivel, az nem csak embertársai, hanem a haza ellen is vétkezik.

Brankovics György.

Ifjusági egyesület Ujpesten.

E lap múlt heti számában egy rövid közlemény jelent meg „Tanoncz-otthonok létesítése” czim alatt. Ennek kapcsán szabad legyen nekem hirt adni s egyet-mást elmondani egy hasonló intézmény létesítési tervéről.

Minden igaz érzésű ember elismeri és belátja azt, hogy az ifjuságnak — különösen olyan exponált helyen, mint a minő Ujpest — vezetésre, irányításra van szüksége. A nevelői befolyásnak az ifju-korban kell leginkább érvényesülni, hogy úgy mondjam: a nevelés munkájának betetőződni, mert ez azon válságos korszak, a mikor az ifju eszmélni kezd az élet mivoltáról, de a kellő erkölcsi és értelmi belátásnak még híjával van; ha már most e korban magára van hagyatva s a romlás ezer veszélyének mintegy oda dobva: mivé lesz a legtöbb?

Kell tehát minél több oly üdvös intézmény, a mely az ifjuság helyes vezetését és irányítását vállalja feladatául; oly intézmény, a mely az ifjuságban a vallás-erkölcsi alap megszilárdítását, minden szép, jó és igaz iránti fogékonyságot — mint az egyén boldogulásának egyedüli biztos támpontjait — van hivatva megteremteni.

Ily intézmények létesítésén munkálni, avagy azokat felkarolni és támogatni: emberhez illő, nemes eszelekedet.

Ugy tudom, hogy Ujpesten több hasonló czélú intézmény áll fenn; azt is hallottam, hogy már többször történtek kísérletek ifjusági egyesület létesítésére is, de sikertelenül.

A Lőrincz-utcai fiu-iskola tantestületének f. hó 12-én tartott gyűlésén ismét felvetett az üdvös eszme s elvben egyhangulag helyeseltetett is; a tantestület több tagja pedig az eszme megvalósításának törhetetlen szolgálatába szegődött.

Mi tehát az akadályoktól és nehézségektől vissza nem riadva, vállalkozunk az intézmény megteremtésére és felvirágoztatására, buzgalommal és kitartással munkálva min-

den tőlünk telhetőt el fogunk követni az ügy érdekében és ha remélhetjük a támogatást Ujpest érdemes Elöljárósága és Ipartestülete részéről is: hisszük, hogy az intézmény föl is fog virágozni.

A miniszteriumban Halász Ferencz oszt. tanácsos urnak — hazánk eme kimagasló kultur vezérférfiának, az ifjusági egyesületek eszméje tujadonképeni megteremtőjének, — továbbá, Tóth József kir. tanácsos tanfelügyelő és gondnoksági elnök urnak önmagyméltóságáék ígérteát a támogatásra már szintén birjuk.

Ily biztosítékok mellett lehetetlen, hogy önzetlen vállalkozásunk meghiúsuljon, csak a részvétlenség lehet még gátló körülmény, de reméljük és kérjük majdan a szülők és a mester urak támogatását is, tanonczaik illetve fiaiknak az egyesületbe lépésre való buzdításra.

Az egylet megalakítása s működésének megkezdése legkésőbb a jövő hóban megtörténik, míhelyt az előmunkálatok befejeződnek s a helyiség rendelkezésünkre fog állani; egyelőre a Lőrincz-utcai fiu-iskolában levő iparos-tanonez iskola növendékeiből fog az egylet megalakulni.

Programmunk a következő:

Az ifjuságot — melynek zömét nálunk az iparos-tanonezok teszik — minden este szabad óráiban — kivéve azon napokat melyeken iparos-tanoneziskolai órák vannak —, az iskolában egy arra szánt helyiségben magunk köré gyűjtve, üdvös, hasznos és kellemes dolgokkal foglalkoztatjuk.

E célra fognak szolgálni:

1. A jól megválasztott olvasmányok könyvek és lapok, melyek olvasása a felügyelő tanító magyarázatásával s kölcsönös társalgással — tartalom fölött — lesz összekapcsolva; fel lesz itt ölelve erkölcsnemesítő, ismeretterjesztő, jellem, szív- és kedélyképző nemesen gyönyörködtető és szórakoztató olvasmány.

2. Minden este utolsó órája a dal- és éneknek lesz szentelve; az egylet kebeléből alakítandó énekhar hazafias és kiválóbb népdalaink betanulásával fogja ápolni s fejleszteni a hazaszeretetet s a szív más nemes érzelmét.

3. Szórakoztatásra fognak szolgálni még a jól megválasztott nemes észfejlesztő játékok (sakk, dominó stb.) is.

4. Minden hóban egy nyilvános estély fog tartatni — a szülők, mesterek és érdeklődők előtt, — a melyen ismeretterjesztő felolvasás, ének, szavalat s esetleg kisebb szindarab lesz előadva.

Ime, ezekben vázoltam röviden az ifjusági egyesület eszméjének megvalósítását ezéző törekvésünket; kérve-kérem az érdekelt köröket és egyéneket, méltassák kellő figyelemre és pártolásra!

Ismételve: elhatározásunk erős, komoly és önzetlen; rájtunk nem fog mulni, hogy a kibontott zászlót diadalra emeljük.

Adja Isten, hogy úgy legyen.

Domonits Mihály
állami isk. tanító.

H I R E K.

— **Pestvármegye rendkívüli közgyűlése.** F. hó 19-én rendkívüli közgyűlést tartott Pest-Pilis-Solt-Kiskunvármegye törvényhatósági bizottsága *Beniczky* Ferencz főispán elnöklésével. A közgyűlésnek csak két tárgya volt: a községi jegyzők fizetésének a rendezése s annak a megvitatása, hogy a megyeszerte mutatkozó takarmányhiányon milyen módok mellett lehetne segíteni. A községi jegyzői fizetés rendezésével kapcsolatosan bizottságot küldöttek ki, a jegyzői földek jövedelmezőségének becsülésére. A takarmányhiánnyal szemben pedig akként intézkedett a közgyűlés, hogy széna és egyéb takarmány szerzésére 50.000 koronát

szavazott meg. Ennek az összegnek az ok-szerű felhasználására külön bizottságot küldött ki a közgyűlés.

— **A község képviselőtestülete.** folyó hó 26-án és 29-én közgyűlést tart. Az első határnapon az 1902. és 1903-ik évi községi számadások fognak elsőfokulag fölülvizsgálatni. A második határnapra az építendő vágóhid telekkérdése és egyéb tárgyak vannak kitérve.

— **Faipari szakiskolánk értesítője,** az 1903.—4-ik tanévről, csak most látott napvilágot. E késedelemnek nem a szakiskola igazgatója, hanem a közoktatásügyi kormány az oka, a mely az értesítő kiadásának a költségeit későn engedélyezte. Legkevésbé sem esodálkozunk azon, hogy a közoktatásügyi kormány e eskély költség fölött is oly sokáig gondolkozott. Ujpest faiparosai, asztalossegédei és tanonczaik megdöbbentő közönnel viseltetnek e kifünő s a kormánynak sokba kerülő szakiskolájára, amelybe fennállása óta, tehát 9 év alatt csak 95 rendes tanuló iratkozott be s csak 40 tanuló végezte sikerrel a tanfolyamot. E közönnnek az lón a következménye, hogy a szaktanfolyamnak a múlt évben már csak III-mad és IV. osztályu növendékei valának, számszerint 13 rendes, és 4 rendkívüli, a fenntartási költség azonban 25.553 koronát emésztett föl, holott a bevétel (ipari termékek után 1800 K; a község Elöljáróságának hozzájárulása 1000 K; az Ipartestület hozzájárulása 200 K; ösztöndíjak 2850 K.) összesen csak 5850 koronát teettek ki és így az állam 19.703 koronát költött az intézetre. Röviden az intézetnek minden egyes rendes tanulója 1965 koronába került. Igazán drága tanulók! Drágák annál is inkább, mert csak 2 tanuló mutatott föl jeles eredményt, a többiek közül 6 jó és 5 elégségesen végezte a tanfolyamot, pedig az intézet igazgatója *Gathkópf* György s az alkalmazott tanerők, mindent elkövettek, hogy Ujpest faiparosai a versenyképes szakképzettséget megszerezzék. A rendes tanfolyamon kívül, szakrajztanfolyamot szerveztek, azonban ide is csak 38 segéd iratkozott be s ezek közül csak 13-nak lehetett bizonyítványt kiszolgáltatni, mert csak ennyinél volt az eredmény kielégítő, a többi részint évbözben kimaradt, részint csak megszakítással látogatta a tanfolyamot. Rendeztek továbbá az elemi és polgári iskolai tanulóik részére előadásokat a szabaddézi rajzból és mintázásból, melyben 126 elemi s 52 polgári iskolai tanuló gyakorolta magát s ezek kedvező előmenetelt értek el. Végül vasárnapi könyvtárórákat is tartottak a mesterek és segédek részére, melyek elég kedvező látogatottságnak örvendtek. A szakiskola rendes tanulói 1870 korona értékű nyers anyagot dolgoztak föl s a műhelyi munkával 300 koronát kerestek, mely javukra iratott. Hogy ilyen közönn mellett a faiparosok jövő nemzedéke miként fog mások, különösen a külföldiek szaktudásával és izlésével versenyezni és miként fog az országgal együtt boldogulni, azt még elképzelni se lehet.

— **Kinevezés és áthelyezés.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter *Blaskovics* Erzséki rajztanárnőt és festőművésznőt az ujppesti áll. polgári leányiskolához rajztanítónőnek nevezte ki; — *Végh* Gábor opai tanítót pedig az ujppesti elemi iskolához helyezte át.

— **Ellenőrzési szemle.** A hadsereg és haditengerészet nem tényleges állomány legénységével Ujpesten és Rákospalotán f. é. október hó 15. és 26. között fog az ellenőrzési szemle megtartatani. Nevezetesen Ujpesten: október 15-én az 1894.—98. évbéli vármegyei illetőségűek, — október 17-én az 1899—1903. évbéli vármegyei illetőségűek, — október 18-án az idegenek közül az 1.—50. gyalogezredbeliek, október 19-én az 51.—100. gyalogezredbeliek — október 30-án a 101.—102. gyalogezredbeliek, és a vadászesapatbeliek — *Rákospalotán* f. é. október hó 22. a vármegyei illetőségűek, — október 24-én az idegenek közül az 1.—80. gyalogezredbeliek, — október 25-én a 81.—102. gyalogezredbeliek, — október 26-án a vadászesapatbeliek egyéb fegyvernembeliek és a n. kir. honvédséghez tartozók szemléltetnek meg.

— **Figyelmeztetés.** Az állategészségügyre vonatkozó 1888. VII. t.-cz. értelmében mindenki köteles háziállatjának (sertés, ló,

szarvasmarha) belső megbetegedését a község Elöljáróságának rögtön bejelenteni. Erre annál is inkább figyelmeztetjük a közönséget, mert mulasztás esetében, a fent hivatkozott törvény értelmében, szigorúan meg fog a mulasztó büntettetni.

— **Tánczvizgalm.** „Az ujppesti kereskedő és iparos ifjak önművelődési köre”, a kör kebeléből bevonuló újonczok tiszteletére f. é. október hó 1-én a Colosseumban, az „Ujppesti Dalkör” közreműködésével, hangversenyyel egybekötött jótékonyezélu tánczvizalmat rendez, melyhez a zenét a 44-ik gyalogezred zenekara szolgáltatja. A tiszta jövedelem 50 %-a az ujppesti Kossuth-szobor alap javára fordítatik. Részletes műsoral az estélyen szolgál a rendezőség. Beléptidij: Személyjegy 1 korona. Családjegy 2 korona. Kezdeté pont fél 8 órakor.

— **Valótlan jelzők.** Kőművesmester „technikus vállalkozó” czimét nem használhat az 1904. augusztus 9-én 54081. sz. a. hozott kereskedelmi miniszteri határozat szerint, a melynek értelmében ez a czimhasználat az 1884. XVII. t.-cz. 58. §-ába utköző kihágásképen büntetendő.

— **Sztrajkkihágás büntetése.** Egy sztrajkoló segédnek az a ténye, hogy munkaközben valamely ipartelepen megjelenven a dolgozó segédet: „ha tudja, hogy helyben sztrajk van, hagyja azonnal abba a munkát, mert ha ezt nem teszi, baj lesz és ha nem elég egy felszólítás, majd négyen jönnek érte” tartalmu felszólítással fenyegeti, az ipartörvény 164. §-ába ütközö kihágás tényálladékat magában foglalja. Ezt mondja az 1904. augusztus 11-én 54056. sz. a. hozott elvi határozat.

— **Szüreti ünnepély.** Az „Ujppesti Ipartestület” f. évi szeptember hó 25-én az Uhl Károly vendéglőjének (István-utca 7. sz.) szüreti ünnepélyt rendez. Beléptidij: Személyjegy 60 fillér, Családjegy 1 korona 20 fillér. Kezdeté délután 4 órakor. Az ipartestület szüreti ünnepélye a múltban is a legkedélyesebb volt s így biztosra vehetjük, hogy most is a legsikerültebb lesz annál is inkább, mert a tiszta jövedelme az elaggott iparosok alapja s a testületi pénztár gyarapítására fordítatik.

— **Helyreigazítás.** Lapunk múlt számában „az iparostanoneziskolai tanítók választása” czimü közleményünkben sajtóhibba esuzott be, amennyiben *Felthly* nem János, hanem „László”! Pozsány János pedig nem Pozsány, hanem *Pornóy* (Káger) János, amit ezennel helyreigazítunk.

— **Helyiségváltás.** Az „U. R. A. K.” hivatalos helyiségüket f. é. szeptember hó 15-től a Brück-féle kör-kávéház helyiségébe kelyezték át. A hivatalos órák naponként délután 5—7 óráig tartanak. Az elnökség lapunk útján is kéri a tagokat, hogy a klub helyiségét mennél sűrűbben látogassák.

— **Mária-Remetei körmenet.** F. hó 18-án, a reggeli harangszó után, a római kath. templomból, a hívőknek roppant nagy száma indult ünnepélyes körmenetben a kies fekvésű Mária-Remetére. — A körmenetet, melyben a róm. kath. egyháznak minden rangu és koru tagja részt vett, *Ilek* Vince, apátplébános személyesen és gyalog vezette a kegyhelyre és onnan az isteni tisztelet után vissza az ujppesti templomba, ahol áldással boesátotta családí tüzhelyeikhez a bucsújárókat, kik lapunk útján mondanak hálás köszönetet az öszfűrtü apátplébánosnak s arra kéri az Egek urát, hogy fáradságát ezer annyi erővel jutalmazza meg.

— **Ninesen párja — az ujppesti iparosnak.** Hogy mennyire szíven viselik az ipar jövőjét s tanonczaiknak az érdekét, legjobban bizonyítja az a tény, hogy f. é. szeptember hó 8-ától 17-ig a 600 iparos tanonezból csak 200-at irattak be az ipariskolába a mesterek. Hasztalan időzött az Attila-utcai igazgatói irodában tiz napon át minden este 6 órától 8-ig az igazgató; hasztalan küldött a mesterekhez intőket... az előadást nem lehetett a kitűzött napon f. hó 19-én megkezdeni. Most már persze kénytelen lesz az igazgatóság a 4 korona büntetést kiszabni s ezt ha másképpen nem végrehajtás útján behajtani és ennek persze, az ujppesti iparosok felfogása szerint, nem a mesterek, hanem az igazgató, az előjáróság, meg a végrehajtó lesznek az okai — tehát átok reájok. Igazán ninesen párja az ujppesti iparosnak.

— **Tolvaj szemtelenség.** A múlt hét közepén d. u. 3 órakor a rákospalotai híres parkban 10—15 suhanecz egyszerre körülvett egy gyanútlanul sétáló urat s a míg az egyik kést szögezve mellének a pénzt követelte, addig a többi fenyegető állásba helyezkedett. A megtámadott, látva a tulerőt — szó nélkül kivette a pénztárcáját, a melyben egy milleniumi emlékérem is volt, s átadta a támadójának. A suhaneczok erre elpárologtak, a megtámadott, pedig a parkvendéglőbe sietett, a hol a zsebében maradt aprópénz-maradványából egy pohár sörrel akarta lecsillapítani felizgatott idegeit. Alig foglalt azonban a parkvendéglő asztalánál helyet, a suhaneczok egyike a vasúti állomásnál talált rendőrrel tért vissza hozzá s rámutatva kijelenté, hogy: „Ez az ur adta neki a hamis koronát”. Ez a tolvaj szemtelenség annyira dühbe hozta a pénztől megfosztott urat, hogy először egy hatalmas pofonnal válaszolt a vádra, azután követelte a rendőrtől, hogy tartóztassa le a suhaneczot, mert ő és társai egy negyed órával ezelőtt késsel támadták meg s erőszakkal vették el a pénzt. — A második felvonás már a kerületi kapitányság hivatalos szobájában játszódott le. Az inspekeziósrendőrtisztviselő mindenekelőtt vallatásra fogta a suhaneczok által megtámadott urat s csak akkor vette rendőri pártfogásába a esirkefogót, a midőn meggyőződött róla, hogy a hamisnak mondott korona, tulajdonképen nem is korona, hanem milleniumi érem. A vakmerő támadók ésszemetelen tolvajok közül eddig 3 darab már a rendőrség börtönében hűsöl, de a többi még szabadon jár s éppen azért, mert szabadon jár, jó volna ha rendőrségünk mielőbb megtisztítaná nemesak a palotai erdőt, hanem Ujpestet és Rákospalotát is a gyanus alakoktól s még a tél beállta előtt összefogdosná a kétes, a tolvajlásból, rablásból és betörésből élő embereket, annál is inkább, mert még csak ősz elején vagyunk s a nappali rablótámadások és betörések már is napi rendre kerültek. Mi lesz majd a vagyon és életbiztonsággal akkor, ha a téli nyomor igazán beköszön? Jó lesz bosnyákmód felfegyverkezni mindenkinek, mert a m. kir. rendőrség még mindig azt hiszi, hogy az ő feladatát nem a veszély elhárítása, hanem a nyomozás képezi.

— **Poruljárt apostolok.** A Sioni keresztény kath. egyháznak, illetőleg H. Illés prófétának apostolai nagyon poruljártak Budapesten. Dr. Speichertnek lóhalálában el kellett hagynia Magyarországot, mert nem annyira hitelveket fejtegetett és bűnbánatot prédikált, mint inkább kivándorlásra esábitotta a közönséget s a milliomas profétának ügynökeként szerepelt. *Koos*, alias *Kosch* Tamást, budapesti főemberét pedig a rendőrség tartóztatta le f. hó 20-án a feleségével együtt, mert kitűnt, hogy évekkal ezelőtt az *alsó-csedi* ág. hitv. evang. egyháznak lelkésze volt s ezen állásában 10,200 korona értékű regale kötvényt sikkasztott s a kötvényekért kapott pénzzel Amerikába szökött. A rég körözött férfit azon a fényképen ismerte meg a marosvásárhelyi ügyész, melyet egy illusztrált heti lap számára készítettek a vidói felolvasás alkalmával dr. Speichertről és törzskaráról. A letartóztatás az ügyesség távirati megkeresésére történt. Hiába a XX. század profétáinak nincsen szerencsájük.

SPORT.

Football-mérkőzések.

Bár az U. T. E. első és második csapata az elmúlt vasárnap pihent, mégis élénk élet uralkodott a népszíveti pályán. Reggel 9 órakor egy a helyszínen összeállított, kritikán aluli csapat (inkább negyedik, mint harmadik) mérkőzött a véletlenül kirándult „Typographia” III. csapatával és buzgólkodása által 3:3 arányban eldöntetlen eredményt ért el. Délelőtt 10 órakor a M. T. K. és M. U. E. második csapatai találkoztak és 1:1 arányban eldöntetlenül végeztek. Délután 2 órakor ugyanezen egyetlek I-ső csapatai mérkőztek. A nagy formában levő M. T. K. imponáló stílusban győzött, 6:0 arányban verve ellenfelét.

Jövő vasárnap (f. hó 25-én) kezd meg az U. T. E. első csapata az őszi bajnoki mérkőzéseket; mindjárt legerősebb ellenfelével a III. ker. Torna és Vivó Egylettel találkozik. A mérkőzés Ó-Budán, a III-ik kerüle-

tiel pályáján lesz megtartva, s így az UTE-nek ugyancsak igyekezni kell, hogy az otthonában biztosabban mozgó ellenfelét legyőzze. Az U. T. E. következő csapatot küldi a küzdelembe: Bej (kapus), Molnár I., Vermes (hátvédők), Baresay, Szabó, Kuschner (fedezetek), Praeser, Herzog, Petz, Molnár II. és Fejér (esatárok). A délután 4 órakor kezdődő metschet 1 órakor a II. csapatok találkozása előzi meg, melyre U. T. E. következő csapatát áll ki: Fekete (kapus), Egelmayer, Rozmánn (hátvédők), Lebovits, Aschner, Nemes (fedezetek), Mentsehl, Novák, Ludvig, Fandl és Faragó (esatárok).

I R O D A L O M.

***Magyar regényírók.** Ily ezimmel a Franklin-Társulat kiadásában nagyszabású irodalmi vállalat indul meg e hó folyamán, a mely hatvan díszes kötetben, a magyar regény- és elbeszélő irodalom legkiválóbb alkotásait foglalja egybe, a múlt század kezdetétől napjainkig, a magyar festőművészek legjobbainak mintegy ezer eredeti illusztrációjával. A hatalmas vállalatot, a melyet Mikszáth Kálmán szerkeszt és ő lát el nagyértékű élet- és jellemrajzi bevezetésekkel a lapunk mai számának hirdetési részében megjelent prospektus részletesen ismerteti, a melyre e helyütt külön is felhívjuk olvasóink figyelmét.

Nyilttér.

Cseh vagy tót nyelvmestert keresek az esti órákra. Ajánlatokat „Sloven” ezimre kérek a kiadóhivatalba.

1017. végreh. szám. 1904.

Arverési hirdetmény.

Alulirt kiküldött bír. végrehajtó ezennel közhírré teszi, hogy az ujpesti kir. járásbírósnak 1904. évi V. 1984. sz. végzése folytán **Dr. Boros Mór** ügyvéd által képviselt **Feltsch Mór** felperes részére **Hádl Mór** alperes ellen 266 korona 30 fillér követelés s jár. erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás folytán alperestől lefoglalt és 724 kor. becsült ingóságokra az ujpesti kir. járásbírósnak V. fenti sz. végzésével a további eljárás elrendeltetvén, annak az alap és felülfoglaltatott követelése erejéig is, amennyiben azok kielégítési jogot nyertek volna **Ujpesten, Beresényi-utca 2. sz. a.** leendő megtartása határidőül **1904. évi szeptember 26. napján délután 3 óra**ja kitűztetik, amikor a bíróság lefoglalt butorok s egyéb ingóságok a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Felhívtnak mindazok, kik az elárverzendő ingóságok vételárából a végrehajtató követelését megelőző kielégítéshez jogot tartanak, amennyiben részükre a foglalás korábban eszközöltetett volna és ez a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tűnik, hogy elsőbbségi jelentéseiket az árverés megkezdéseig alulirt kiküldöttírnél írásban beadni, vagy pedig szóval bejelenteni el ne mulasztssák.

Ujpest, 1904. évi szeptember 7.

Kiss Gyula

kir. bír. végrehajtó.

Ifj. Fodor Ignác

ideiglenes helyisége

Ujpest, Arpád-ut 21. sz. a.

Átköltözés miatt az összes raktáron levő **árak** teljes beszerzési árban eladatnak, ugymint: **illatszerek, pipere-szappanok, háztartási cikkek, vegy- és kötszerek, betegápolási cikkek stb.**

November hó 1-én az üzlet teljesen ujjlag berendezve és felszerelve a volt Szél-féle Drogériába: Arpád-ut 60. szám alá helyeztetik.

Tisztelettel

Ifj. Fodor Ignác

2. a Szél-Drogeria volt üzletveztője.

Vendéglő-megnyitás.

Van szerencsém a nagyérdemű közönségnek becses tudomására adni, hogy **Ujpesten, István-utca 12. szám alatt** a közszégház épületében levő

vendéglő helyiséget

átvettem és azt teljesen ujjonnan átalakítva **Walczel János** vezetése mellett **ünnepélyesen megnyitottam.**

Kitűnő eredeti Főthi, Mogyoródi és Csömöri boraim, valamint naponta friss és izletes ételek kiszolgálása által azon kellemes helyzetben vagyok, hogy igen tisztelt vendégeim igényeit minden tekintetben teljesen kielégíthetem.

A n. é. közönség becses támogatását és látogatását kérve, maradok

tisztelettel

4. — **Máté Ambrus** vendéglős.

Gyümölcsfák, diszfák és bokrok

nagyon olcsón eladók

a felosztott istvántelki faipariskolában,
Rákospalotán.

Ránduljunk ki Rákospalotára.

Van szerencsém Ujpest és Rákospalota n. é. közönségének b. tudomására hozni, hogy **Rákospalotán (fő-ut 62. sz. a., agyógyszertár mellett) levő Kohn Sámuel-féle**

vendéglőmben

naponként jó és olcsón lehet étkezni, azonkívül minden **pénteken** frissen készült **halpaprikás és rántott hal** kapható.

Egyben ajánlom saját szüretelésű Rajnai Rizling, Szilványi Kövidinka és Ezerjó Kádarka fajboraimat.

Naponta frissen esapolt sör.

Pontos kiszolgálás, jutányos árak.

A n. é. közönség szives látogatását és támogatását kéri

tisztelettel

Kohn Sámuel

12.

vendéglős Rákospalotán.

Egy lakás,

mely egy **utcai, udvari, előszoba, konyha, éléskamra, pincze és padlásból áll, esetleg a kerthasználattal is Lőrincz-u. 65. sz. a.**

november hó 1-ére kiadó.

Bővebbet ott a házban.

Magyar Regényírók

Megjelent az első sorozat. Tartalma:

Csiky Gergely: Az Atlasz család. Illusztrálta Neogrady Antal.
B. Kemény Zsigmond: A rajongók. Két köt. Illusztr. R. Hirsch Nelli.
Pálffy Albert: Esztike kisasszony professzora. Illusztr. Márk Lajos.
Vadnai Károly: A kis tündér. Illusztrálta Nagy Sándor.

A legértékesebb magyar regények

egyöntetű képes kiadása hatvan kötetben.

Szerkeszti

MIKSZÁTH KÁLMÁN

a ki a nagy vállalat eszméjét kidolgozta és a kötetek elé megírja az írók jellemrajzát.

A nagy magyar elbeszélő méltatja a magyar elbeszélő irodalom jeleseit.

A bevezetések sorozata együtt a magyar regényirodalom kész története.

A gyűjtemény 34 író 54 munkáját – a magyar irodalom ötvennégy kiváló alkotását – öleli fel.

AZ IRÓK NÉVSORA	Baksay Sándor	Dóczi Lajos	Iványi Ödön	Nagy Ignác	Tolnai Lajos
	Beniczky Lenke	B. Eötvös József	Jókai Mór	Pálffy Albert	Vadnai Károly
	Beöthy László	Fáy András	B. Jósika Miklós	B. Podmaniczky Frigyes	Vas Gereben
	Beöthy Zsolt	Gaál József	Justh Zsigmond	Pulszky Ferencz	Versegly Ferencz
	Bródy Sándor	Gárdonyi Géza	B. Kemény Zsigmond	Rákosi Jenő	Werner Gyula
	Csiky Gergely	Gyulai Pál	Kuthy Lajos	Rákosi Viktor	Wohl Stefanie
	Degré Alajos	Herczeg Ferencz	Mikszáth Kálmán	Toldy István	
					AZ IRÓK NÉVSORA

Minden kötet egy-egy kiváló magyar festőművész illusztrációival.

Mindössze ezer illusztráció külön diszes műmellékletek formájában.

Tiszta, szép metszésű, könnyen olvasható betűk. Finom, famentes papíros.

Diszkrét izlésű, díszes bekötési tábla.

MEGRENDELŐ-JEGY.

A _____ cégtől
ezennel megrendelem a
«MAGYAR REGÉNYÍRÓK»
című gyűjteményes vállalat *hatvan* kötetét, vászonkötésben 300 koronáért;
a) négy koronás havi részletfizetés mellett,
b) félévenkénti fizetendő 25 korona utánvét mellett.
A nem kívánt módozat törölendő.
Tudomásul veszem, hogy a fenti műből 1904 szeptember hótól kezdve félévenként egy-egy 5 kötetből álló sorozat jelenik meg. A részletek az első szállítástól kezdve minden hó 1-én a fenti cégnél _____ fizetendők be mindaddig, míg a mű teljes vételára kiegyenlítő nincs. A részletek be nem tartása esetén a részletfizetési kedvezmény megszűnik és a teljes vételár esedékessé válik. Az első részlet utánveendő.
Szóbeli megállapodások érvénytelenek.
Lakhely és kelet: _____
Név és állás: _____

A „Magyar Regényírók”

minden művelt magyar uri család örökbecsű könyvtára. A hatvan kötet félévenként öt kötetes sorozatokban jelenik meg. Az első öt kötet most hagyta el a sajtót.

A 60 kötet ára előkelő kötésben 300 kor. Törleszthető havi 4 koronás részletekben is. Megrendelhető a mellékelt rendelő-jegy felhasználásával bármely könyvkereskedés útján. – Részletes prospektust kívánatra készséggel küld a kiadó intézet

Franklin-Társulat

magyar irodalmi intézet és könyvnyomda.